

EUROPA-KOMMISSIONEN

Bruxelles, den 15.12.2009
KOM(2009)680 endelig

KOMMISSIONENS ARBEJDSDOKUMENT

Rapport om gennemførelsen af SBA

DA

DA

1. INDLEDNING

Sunde smv'er er nøglen til fremtidens beskæftigelse og velstand i EU. Derfor lancerede Kommissionen i juni 2008 et ambitiøst nyt politisk initiativ, en **Small Business Act for Europe (SBA)**, for at prioritere smv'erne i beslutningstagningen, styrke deres jobskabespotentialer i EU og fremme deres konkurrenceevne både på det indre marked og på de globale markeder. Som et nøgleelement sigter SBA mod at gøre princippet "Tænk småt først" til en realitet i politikker og beslutningstagning på alle niveauer i EU.

Den finansielle og økonomiske krise har yderligere understreget behovet for vidtrækkende og omfattende politiske foranstaltninger til fordel for smv'erne. Da Rådet (konkurrence) vedtog SBA i december 2008, blev det også enigt om en **handlingsplan** med foranstaltninger, hvis gennemførelse prioriteres for bedre at tage hensyn til smv'ernes behov under den globale krise, idet der fokuseres på at forbedre adgangen til finansiering, adgangen til markederne og lovgivningsrammerne. Det Europæiske Råd godkendte efterfølgende denne i december 2008. Europa-Parlamentet har støttet SBA og opfordret medlemsstaterne til at gennemføre SBA i dens helhed. Sidst, men ikke mindst, har Regionsudvalget også på det stærkeste støttet behovet for fuldt ud at frigøre smv'ernes potentialer via SBA.

Denne rapport indeholder en sammenfatning af de fremskridt, der er gjort i 2009, som har været det første hele år med gennemførelse af SBA, hvor der hovedsageligt er blevet fokuseret på foranstaltningerne i **SBA-handlingsplanen** og i den **europæiske økonomiske genopretningsplan**.

Både Kommissionen og medlemsstaterne har gjort en stor indsats for at forbedre smv'ernes adgang til finansiering, fremme deres adgang til markedet i EU og markederne i tredjelande og forbedre rammebetingelserne for smv'er, navnlig ved at fjerne unødvendige administrative byrder.

2. GENNEMFØRELSEN AF SBA I 2009

Kommissionen har gennemført de store aktioner meddelt i SBA. Den har **vedtaget alle fem lovgivningsforslag** i tilknytning til SBA. En **generel gruppefritagelsesforordning** vedtaget i juli 2008 gjorde det lettere for regeringerne at støtte smv'erne via støtteforanstaltninger, der er fritaget fra anmeldelsespligten. Forslaget om **nedsatte momsats** trådte i kraft den 1. juni 2009 og giver medlemsstaterne rigelige muligheder for at sætte skub i den økonomiske aktivitet, navnlig inden for arbejdskraftintensive serviceerhverv. De tre øvrige lovgivningsforslag er endnu ikke vedtaget, og Rådet og Europa-Parlamentet spiller en central rolle i sikringen af en hurtig vedtagelse af forslagene med henblik på at tilbyde smv'erne yderligere lettelse og støtte. Den **foreslåede omarbejdning af direktivet om forsinket betaling** og **forslaget om en statut for det europæiske private selskab** er begge afgørende vigtige for smv'ernes konkurrenceevne. Forslaget om **momsfakturering**, som Kommissionen vedtog i januar 2009, sigter mod at garantere ligebehandling af fakturaer i papirformat og elektroniske fakturaer og skønnes at have et besparelspotentiale på op til 18,4 mia. EUR på mellemlang sigt, hvis alle virksomheder ville sende deres fakturaer elektronisk.

Medlemsstaterne har også vist et stort politisk engagement i gennemførelsen af SBA, men der er forskelle både med hensyn til den valgte strategi og med hensyn til de opnåede resultater. Adskillige medlemsstater har "gennemført" SBA i dens helhed i deres nationale politiske programmer. **Belgien** lancerede sin "**Plan PME**" (**smv-plan**) i oktober 2008 bestående af 40 foranstaltninger, som omfatter de vigtigste mål i SBA. I **Italien** har regeringen nedsat en

arbejdsgruppe, som skal føre tilsyn med gennemførelsen af SBA, og der er foreslået aktioner på 10 områder. Den **irske regering** har vedtaget en tilsvarende strategi.

I deres nationale gennemførelsesrapporter 2009 i forbindelse med Lissabonstrategien for vækst og beskæftigelse har **Finland, Frankrig, Nederlandene, Rumænien** og **Det Forenede Kongerige** udtrykkeligt indberettet, hvordan de gennemfører SBA. **Frankrig** har gennemført foranstaltninger på de tre prioriterede områder i SBA-handlingsplanen. **Det Forenede Kongerige** har i et meget detaljeret bilag præsenteret de foranstaltninger, der er truffet i forbindelse med hvert af de 10 principper i SBA. Derudover har nogle regioner, som f.eks. **Catalonien (Spanien)** eller **Nordrhein-Westfalen (Tyskland)** også vedtaget SBA. Medlemsstaterne har dog hyppigst vedtaget de konkrete foranstaltninger, der opstilles som prioriteter i SBA-handlingsplanen.

2.1. Gennemførelse af princippet "Tænk småt først"

Fra januar 2009 har Kommissionen systematisk anvendt en "**smv-test**" til at vurdere indvirkningen på smv'erne af alle dens større lovgivningsforslag og politiske forslag. Denne test er blevet en del af Kommissionens reviderede retningslinjer for konsekvensvurdering, og anvendelsen heraf overvåges nøje. På baggrund af en smv-test foreslog Kommissionen i februar 2009, at medlemsstaterne gives mulighed for at **fritage mikrovirksomheder fra regnskabsreglerne**. Medlemsstaterne vil frit kunne udforme de regnskabsordninger, der er bedst egnede til deres mikrovirksomheder. Som et resultat vil op mod 5,4 mio. mikrovirksomheder kunne drage fordel af ordninger, der er bedre skræddersyet til deres behov, svarende til 6,3 mia. EUR i potentielle besparelser for EU's økonomi. En række medlemsstater som f.eks. **Belgien, Danmark, Finland** og **Tyskland** har også indarbejdet en "smv-test" i deres nationale beslutningsproces.

Kommissionen har taget store skridt til at nå EU-målet om en **25 % reduktion af de administrative byrder** fastsat i marts 2007, som især vil gavne smv'er. De reduktionsforanstaltninger, som lovgiver allerede har vedtaget, forventes at føre til en omkostningsreduktion på 7,6 mia. EUR. Foranstaltninger, som endnu ikke er vedtaget af Rådet og Parlamentet, kan øge dette beløb med 30,7 mia. EUR. Alt i alt vil den foreslåede reduktion af den administrative byrde eller den reduktion, som Kommissionen i øjeblikket er ved at forberede, overstige det oprindelige mål og nå op på 33 % ud af en samlet byrde af EU-oprindelse på 123,8 mia. EUR. Kommissionen har desuden forpligtet sig til fortsat at reducere unødvendige administrative byrder som skitseret i dens meddelelse "Handlingsprogram for reduktion af administrative byrder i EU - planer for reduktion af byrder i sektorer samt aktioner i 2009" (KOM(2009) 544).

Som eksempler på potentielle fremtidige foranstaltninger til gavn for smv'erne kan nævnes den annoncerede fritagelse af ikkeprofessionelle chauffører fra arbejds- og hviletidsbestemmelserne og dermed fra kravet om at anvende fartskrivere på afstande op til 100 km og forbedret vejledning om risikovurdering på sundheds- og sikkerhedsområdet, som hovedsageligt vil være til gavn for små virksomheder.

Kommissionen glæder sig over, at alle medlemsstaterne nu har vedtaget **nationale mål for nedbringelse af administrative byrder**, og at de fortsat forenkler det administrative klima for smv'erne. For eksempel er **gennemsnitstiden og de gennemsnitlige omkostninger ved opstart af et privat aktieselskab** nu **8 dage** (9 dage i 2008) og **417 EUR** (463 EUR i 2008). 18 lande har oprettet en **operationel kvikskranke**, som kan tage sig af oprettelse af private aktieselskaber, og har udviklet i det mindste en række forud fastsatte procedurer

(virksomhedsregistrering, skatteregistrering osv.). **Bulgarien** har konsolideret strømningen af opstartsprocedurerne, der blev indledt i 2008, hvor ni opstartsprocedurer blev samlet og forenklet til blot en enkelt. **Tyskland** har gennemført en vellykket ændring af lovgivningen om private aktieselskaber, som ikke blot forenkler proceduren, men også kan medvirke til oprettelsen af flere virksomheder. Strømning af processerne i **Ungarn, Malta og Slovakiet** har også bidraget til en nedsættelse af tidskravene i disse lande. I **Slovenien** kan det elektroniske kvikskrankesystem registrere alle virksomhedsformularer på 3 dage eller derunder og har resulteret i besparelser på 10,2 mio. EUR om året for slovenske smv'er.

SBA opfordrede også medlemsstaterne til at gøre det muligt at fuldføre alle juridiske procedurer i forbindelse med likvidation af en virksomhed i tilfælde af **konkurser, hvor der ikke er begået svigagtige handlinger**, inden for et år (eller mindre). Indtil videre har fem lande, nemlig **Belgien, Finland, Irland, Spanien og Det Forenede Kongerige** fulgt denne opfordring.

Endelig har Kommissionen også besluttet at udvide pilotaktionen om **fælles startdatoer**, der oprindeligt var planlagt til at skulle vare et år, til to år: 2010-2011. Den første årlige erklæring om fremtidige retsakter, der skal vedtages på faste datoer, skulle blive offentliggjort i 2010 sammen med den strategiske gennemgang af programmet for bedre lovgivning. De sektorer, der deltager i programmet, er bl.a. bilindustrien, sprængstoffer, rengøringsmidler og narkotikapreparater.

2.2. Adgang til finansiering

Kommissionen har forenklet **reglerne for statsstøtte** og har klart påpeget behovet for at tage bedre hensyn til smv'ernes behov på medlemsstatsplan. Den nye **gruppefritagelsesforordning**, der blev vedtaget som en del af SBA, konsoliderer og harmoniserer de regler, der tidligere fandtes i fem separate forordninger, i en tekst, ligesom kategorierne for statsstøtte, der er omfattet af fritagelsen, udvides. Med gruppefritagelsesforordningen indførtes nye regler om støtteintensitet for smv'er (dvs. 20 % højere støtteandel tilladt for små virksomheder og 10 % højere for mellemstore virksomheder) samt om incitamenter til opstart af virksomhed og støtte til kvindelige iværksættere. Den gruppefritagne støtte til smv'er beløb sig til 2,8 mia. EUR i 2008, en stigning på 0,3 mia. EUR i forhold til 2007. Kommissionen har også vedtaget en **Håndbog om statsstøtteregler**, som indeholder et klart overblik over de støttemuligheder for smv'er, der er tilladt i henhold til EU's statsstøtteregler.

Desuden vedtog Kommissionen en **midlertidig ramme for statsstøtte 2009/2010**, som gav medlemsstaterne større muligheder for at håndtere kreditstramningens virkninger på realøkonomien. Medlemsstaterne kan især yde subsidierede lån, lånegarantier med en nedsat præmie, risikokapital til smv'er og direkte statsstøtte på op til 500 000 EUR uden at anmelde enkelttilfælde.

Den Europæiske Investeringsbank (EIB) har spillet en afgørende rolle i lettelsen af smv'ernes adgang til finansiering i 2009. Den har **øget sin udlånsaktivitet væsentligt** over for smv'er fra 8,1 mia. EUR i 2008 til omkring 11,5 mia. EUR i 2009. Derudover har Kommissionen også arbejdet tæt sammen med EIF. Ud over den løbende gennemførelse af smv-instrumenterne i **rammeprogrammet for konkurrenceevne og innovation** (1,13 mia. EUR øremærket i perioden 2007-2013), har EIB afsat 200 mio. EUR til **mezzaninfinansiering** i 2009.

I september 2009 blev den første investering (på 1,85 mio. EUR) foretaget inden for rammerne af **JASMINE**-initiativet, som Kommissionen lancerede i 2008 med henblik på at fremme udviklingen af **mikrofinansieringsinstitutioner** i Europa. EIF forventer, at der vil blive gennemført yderligere to investeringer i 2009 på hver 2-3 mio. EUR. Desuden har Kommissionen intensiveret sin indsats for at forsyne medlemsstaterne og andre aktører med information om smv'ernes adgang til finansiering via **regelmæssige undersøgelser**.

JEREMIE-initiativet er også skredet godt fremad. Planlægningen inden for rammerne af samhørighedspolitikken for perioden 2007-2013 har resulteret i 85 operationelle programmer, på nationalt eller regionalt plan, der indebærer en mulighed for, at Den Europæiske Fond for Regional Udvikling (EFRU) kan medfinansiere instrumenter af JEREMIE-typen for at støtte smv'er og virksomhedsopstarter. I oktober 2009 var JEREMIE blevet gennemført i 13 medlemsstater enten på nationalt eller regionalt plan. Via operationelle programmer under EFRU er der forpligtet et samlet beløb på 3,069 mia. EUR til JEREMIE-holdingfonde.

Som en reaktion på den finansielle og økonomiske krise har de fleste medlemsstater, ofte ved hjælp af den midlertidige ramme for statsstøtte, ligeledes vedtaget politiske foranstaltninger for at øge smv'ernes adgang til likviditet, særlig til banklån, via oprettelse og udvidelse af låne- og garantiordninger for smv'er (**Østrig, Belgien, Tjekkiet, Danmark, Estland, Finland, Frankrig, Tyskland, Grækenland, Ungarn, Italien, Litauen, Luxembourg, Nederlandene, Spanien og Det Forenede Kongerige**). EIB-pakken på 30 mia. EUR til lån til smv'er giver også nogle lande mulighed for at anvende kontraktauktion. Derudover har Belgien og Frankrig indført en "kreditombudsmand", der fungerer som kontaktpunkt for smv'er og iværksættere, der har problemer med deres bank.

Adskillige medlemsstater har taget skridt til at **nedbringe forsinkede betalinger** i forventningen om en omarbejdning af direktivet om forsinkede betalinger, og er i nogle tilfælde gået uden for dets anvendelsesområde. I **Bulgarien** meddelte finansministeren, at han ville hæve den lovpligtige rente for forsinket betaling med 10 eller 20 point som en forebyggende foranstaltning. I **Frankrig** kræves det i loven om modernisering af økonomien, der blev vedtaget i august 2008, at fristen for offentlige betalinger nedsættes til 30 dage senest fra 1. juli 2010. I **Tyskland** forbedrer en ny lov, der trådte i kraft den 1. januar 2009, kreditors stilling i "virksomhed til forbruger"-kontrakter (dvs. forskudsbetalinger, afslag på at yde en service, hvis der ikke stilles garanti, sikkerhed, der skal stilles). I **Portugal** har regeringen godkendt programmet "Pagar a Tempo e Horas" med henblik på at nedbringe betalingsforsinkelser, idet målet på lang sigt er 30-40 dage. I **Det Forenede Kongerige** har centralregeringen forpligtet sig til at betale alle regninger inden for **10 dage**. En afkortning af betalingsbetingelser og -forsinkelser er fortsat af stor betydning for smv'er i **Grækenland, Italien, Portugal og Spanien**. Det er i disse medlemsstater, der er størst mulighed for at forbedre de offentlige myndigheders betalingsfrist (omkring 150 dage i gennemsnit).

Kommissionen har også forenklet reglerne for forvaltning af **samhørighedspolitikken** for at lette gennemførelsen af de 455 programmer inden for samhørighedspolitikken, der er planlagt for perioden 2007-2013, og som repræsenterer en samlet investering på 347 mia. EUR, hvorved investeringsstrømmene til især projektiværksættere som smv'er fremskyndes. Investeringer inden for sektorer med tilknytning til energieffektivitet og anvendelse af vedvarende energi i boliger fremmes ligeledes, da de har et stort potentiale for vækst og beskæftigelse.

Forenklingen af **7. rammeprogram for forskning og teknologisk udvikling (RP7)** er også skredet fremad, og Kommissionen vil inden udgangen af 2009 vedtage et forslag, som vil

gøre det muligt for et voksende antal smv'er at deltage i et RP7-projekt for at bevare fordelene ved smv-behandling for dette projekt, selv om det overskrider smv-lofterne under projektets gennemførelsesperiode.

Endelig har Kommissionen truffet beslutning om **interne foranstaltninger til forbedring af budgetgennemførelsen**, der kan bidrage til økonomisk genopretning. Navnlig de forventede frister for godkendelse af rapporter og gennemførelse af udbetalinger er blevet reduceret, og reglen er, at udbetalinger skal foretages inden for 30 dage (20 dage for forfinansiering).

2.3. Adgang til markeder

For at fremme grænseoverskridende operationer inden for det indre marked har Kommissionen og medlemsstaterne i fællesskab besluttet at sænke gebyrerne for **varemærkerettigheder på EU-plan** med 40 % og at forenkle registreringsproceduren fra 1. maj 2009.

Kommissionen har understreget behovet for at sikre ens spilleregler for alle økonomiske aktører, når det gælder adgang til offentlige udbud, og har opfordret medlemsstaterne til at gøre bedst mulig brug af "den europæiske kodeks for bedste praksis" for at fremme smv'ernes adgang til offentlige indkøbskontrakter ("**smv-kodeks**") vedtaget som en del af SBA i juni 2008.

Adskillige medlemsstater har truffet foranstaltninger i forlængelse af offentliggørelsen af kodeksen. I **Frankrig** har lovgiver i lov om offentlige kontrakter ("Code des Marchés Publics") fastslået, at det er valgfrit at fastsætte minimumskapacitetskrav for tilbudsgivere. I **Ungarn** blev loven om offentlige indkøb ændret i april 2009 og indeholder nogle nye elementer som f.eks. underopdeling af kontrakter i partier, hvor det er relevant. I **Irland** er de nationale myndigheder ved at udarbejde brede retningslinjer for at hjælpe de offentlige myndigheder med at fastsætte passende niveauer for tilbudsgiveres finansielle kapacitet på grundlag af særlige krav. I **Polen** har myndighederne fremmet smv-kodeksen via et websted og ved at distribuere den til repræsentanter for de kontraherende myndigheder, som deltager i uddannelse. I **Sverige** har kontoret for juridiske, finansielle og administrative tjenester fra januar 2009 ansvaret for at yde praktisk hjælp og vejledning til såvel udbydere som tilbudsgivere på nationalt plan. Endelig vil Kommissionen i 2010 lancere **en kampagne for at fremme anvendelsen af smv-kodeksen** og en undersøgelse med henblik på at opdatere tallene for smv'ers adgang til offentlige udbud.

For at fremme smv'ers brug af **standarder** og på Kommissionens anmodning offentliggør CENELEC nu gratis på sit websted anvendelsesområdet for europæiske standarder for at hjælpe smv'erne til at finde frem til de standarder, der berører deres virksomhed. Et voksende antal medlemmer af CEN offentliggør i overensstemmelse med CEN-strategien 2010 anvendelsesområderne i deres nationale kataloger. Kommissionen øgede også **EU's finansielle støtte** til 2,1 mio. EUR i 2009 til fremme af smv'ernes deltagelse i og forsvar for deres interesser i standardiseringsprocessen og til forbedring af informationen af smv'erne om anvendelsen af europæiske standarder.

Kommissionen har også understreget betydningen af en fuldstændig og rettidig **gennemførelse i national ret af servicedirektivet**, som vil lette etableringen af virksomheder og grænseoverskridende levering af tjenesteydelser væsentligt. Det fører navnlig til en lettelse af administrative procedurer i medlemsstaterne og gør det muligt for virksomheder og enkeltpersoner at opfylde alle de nødvendige formaliteter som f.eks. tilladelser, anmeldelser

og miljøgodkendelser elektronisk via kvikskranker. Kommissionen har sammen med medlemsstaterne afsat betydelige ressourcer til overvågning og koordinering, og gennemførelsen af direktivet vil være afsluttet den 28. december 2009. De vigtigste arbejdsområder har omfattet oprettelse af kvikskranker og udvikling af praktiske løsninger for at fremme grænseoverskridende brug af digitale signaturer. Denne aktivitet vil fortsætte i fremtiden bl.a. med et storstilet pilotprojekt, som skal forbedre kvikskrangerne yderligere også efter 2010.

Med hensyn til den eksterne dimension er der blevet oprettet **teams for markedsadgang** på 30 centrale eksportmarkeder. Følgelig koordinerer EU-delegationer, medlemsstater og EU's erhvervsorganisationer deres indsats nøje for at informere hinanden om handelshindringer og for at håndtere disse. For at bistå smv'erne på de hurtigtvoksende markeder uden for EU opretter Kommissionen desuden **erhvervsfremmecentre** på nogle udvalgte markeder. Disse centre vil hjælpe smv'er i EU, som ønsker at etablere sig og handle i disse lande, ved at yde virksomhedsstøtte, herunder bistand med hensyn til markedsadgang, søgning efter handelspartnere, logistisk støtte og rådgivning om spørgsmål såsom beskyttelse af intellektuelle ejendomsrettigheder og standardisering.

Det **europæiske erhvervsfremmecenter** i Indien påbegyndte sit arbejde i november 2008. I Kina vil centeret åbne i 2010. Det overvejes at oprette centre i andre lande. Derudover har et betydeligt antal lande (**Østrig, Tjekkiet, Danmark, Tyskland, Italien, Luxembourg, Nederlandene, Slovenien og Spanien**) øget den offentlige støtte til fremme og finansiering af eksport.

Endelig er **Enterprise Europe Network** operationelt som et virksomhedsstøttenetværk i 567 partnerorganisationer fordelt på 44 lande. 3 000 ansatte leverer tjenesteydelser til omkring 3 mio. smv'er. I de første 18 måneder tilrettelagde netværket over 10 000 events med deltagelse af omkring 400 000 smv'er og indgik mere end 1 400 virksomheds- og teknologipartnerskabsaftaler.

2.4. Fremme af iværksætterånd

To store events i 2009, den **første europæiske smv-uge**, der blev gennemført i 36 europæiske lande, og **konferencen om SBA/det europæiske charter om små virksomheder** har bidraget til at fremme iværksætterånden i den brede befolkning og har givet iværksætterne mulighed for at præsentere deres karriereveje og åbnet mulighed for netværkssamarbejde. Det skal bemærkes, at såvel kandidatlandene som EU's nabolande har vist voksende interesse for at udvikle smv-venlige politikker og for at tilslutte sig den gensidige læring. Udvekslingen af god praksis og processen med at lære af hinanden fungerer godt uden for EU's grænser. **Norge** har f.eks. udarbejdet en handlingsplan til fremme af kvinders iværksætterånd med det formål, at kvinderne skal udgøre 40 % af alle iværksættere i 2013. Generelt har de deltagende lande i de seneste 10 år fremsat **600 forslag til god praksis**.

De **europæiske iværksætterpriser** har mobiliseret de offentlige myndigheder i medlemsstaterne til at udvikle smv-venlige politikker. I efteråret 2009 lancerede Regionsudvalget et nyt initiativ "Den europæiske iværksætterregion".

Et **europæisk netværk af EU-ambassadører for kvindelige iværksættere** blev lanceret i samarbejde med det svenske formandskab i Stockholm i oktober 2009 med et formål at "slå bro over kløften mellem kønnene" og øge antallet af kvinder, der starter virksomheder i Europa. Netværket består af 100 ambassadører, der i øjeblikket dækker 10 lande.

Som en del af indsatsen for at tilskynde små virksomheder til at benytte sig af det indre marked, tilskynder Kommissionens initiativ **ERASMUS for unge iværksættere** unge erhvervsfolk til at bruge tid på at følge en erfaren iværksætter i en anden EU-medlemsstat. De første 100 forbindelser mellem nye iværksættere og værter er blevet godkendt, og 1 200 nye iværksættere og værter er registreret til at tage del i programmet.

Endelig har en række lande indarbejdet undervisning i iværksætterånd i deres læseplaner (**Spanien, Finland, Irland, Cypern, Polen og Det Forenede Kongerige**) eller har besluttet at gøre det fremover. **Undervisning i iværksætterånd** er i øjeblikket omfattet af en ny national strategi eller handlingsplan i **Østrig, Danmark og Sverige** eller af en igangværende eller planlagt reform af læseplanerne i **Tjekkiet, Estland, Tyskland og Malta**. Det er vigtigt at bemærke, at den generelle tendens går i retning af, at de nationale læseplaner ændres fra indhold til kompetencer: Dette styrker gennemførelsen af iværksætterånd som en nøglekompetence. Udfordringen ligger i at gå videre end videnkomponenten og kombinere ændringer af læseplanerne med innovative indlæringsmetoder. Endelig bør samarbejdet mellem de forskellige ministerier og med de relevante aktører, herunder smv'erne, stadig forbedres i de fleste medlemsstater.

3. DE NÆSTE SKRIDT

Der er gjort gode fremskridt i 2009. Det er dog af største vigtighed, at SBA-handlingsplanen **fortsat gennemføres aktivt** på alle planer, og at man **ikke mister det langsigtede perspektiv af syne**, som går ud på at skabe et miljø i verdensklasse for smv'erne som et vigtigt element i udviklingen af den kommende EU 2020-strategi.